EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 5.6.2025
COM(2025) 278 final

Suositus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

luvan antamisesta aloittaa neuvottelut liikenneyhteisösopimuksen tarkistamisesta

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Euroopan unioni on hyväksynyt liikenneyhteisön perustamista koskevan sopimuksen[1], jäljempänä ’liikenneyhteisösopimus’ tai ’sopimus’, neuvoston päätöksellä[2], ja sen on ratifioinut kuusi Länsi-Balkanin kumppania (Albanian tasavalta, Bosnia ja Hertsegovina, Pohjois-Makedonian tasavalta, Kosovo[*], Montenegro ja Serbian tasavalta, jäljempänä ’kaakkoiseurooppalaiset osapuolet’). Sopimus tuli voimaan 1. toukokuuta 2019.

Sopimusta sovelletaan maantie-, rautatie-, sisävesi- ja meriliikenteen alalla, ja siinä säädetään liikennemarkkinoiden ja -verkkojen, myös lentoasemien infrastruktuurin, asteittaisesta yhdentämisestä asiaa koskevan EU:n lainsäädännön perusteella muun muassa teknisten standardien, yhteentoimivuuden, turvallisuuden, turvatoimien, liikenteen hallinnan, kilpailun, sosiaalipolitiikan, julkisten hankintojen ja ympäristöpolitiikan aloilla.

Liikenneyhteisö on vuodesta 2019 edistänyt tätä tavoitetta paitsi tekemällä aloitteita valmiuksien kehittämiseksi myös lisäämällä alueellista yhteistyötä ja tarjoamalla kohdennettua teknistä apua. Näiden toimien ansiosta liikenneyhteisö on edistynyt lainsäädännön yhdenmukaistamisessa ja liikennemarkkinoiden yhdentämisessä sekä kaakkoiseurooppalaisten osapuolten välillä että niiden ja EU:n välillä. Tätä työtä on jatkettava.

Liikenneyhteisösopimuksen 42 artiklan mukaan sopimusta on tarkasteltava uudelleen, jos jokin sopimuspuoli sitä pyytää, ja joka tapauksessa viiden vuoden kuluttua sen voimaantulosta.

Liikenneyhteisösopimuksen sopimuspuolet sekä liikenneministerit Ukrainasta, Georgiasta ja Moldovan tasavallasta antoivat 15. marraskuuta 2022 yhteisen julkilausuman yhteistyöstä liikenteen eri sektoreiden kehittämiseksi. Tämä poliittinen asiakirja on lähtökohta näiden maiden osallistumiselle liikenneyhteisön toimintaan tarkkailijajäseninä. Yhteisessä julkilausumassa todettiin myös, että olisi tutkittava perusteellisesti, millaisia yhteisiä etuja Ukrainan, Moldovan tasavallan ja Georgian mahdollisesta liittymisestä liikenneyhteisösopimukseen voitaisiin saada.

Tässä suosituksessa ehdotetaan, että neuvosto valtuuttaisi komission aloittamaan neuvottelut liikenneyhteisösopimuksen tarkistamisesta.

Yleisenä tavoitteena olisi oltava neuvottelujen käyminen kaakkoiseurooppalaisten osapuolten sekä Ukrainan ja Moldovan tasavallan kanssa sopimukseen tehtävistä muutoksista, joilla tuetaan ja vahvistetaan kaikkien sopimuspuolten lainsäädännön yhdenmukaistamista asiaa koskevan EU:n säännöstön kanssa ottaen huomioon niiden eurooppalainen tulevaisuus.

Tähän olisi sisällyttävä uusia mekanismeja, joilla vahvistetaan sopimukseen sisältyviä velvoittavia sitoumuksia säätämällä seuraamuksista (kuten äänioikeuksien keskeyttämisestä) tapauksissa, joissa näitä sitoumuksia rikotaan vakavasti ja jatkuvasti. Jotta lainsäädännön

---

[1] EUVL L 278, 27.10.2017, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2017/1937/oj.

[2] Neuvoston päätös (EU) 2019/392, annettu 4 päivänä maaliskuuta 2019, liikenneyhteisön perustamista koskevan sopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta (EUVL L 71, 13.3.2019, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2019/392/oj).

[*] Tämä nimitys ei vaikuta asemaa koskeviin kantoihin, ja se on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244 (1999) ja Kansainvälisen tuomioistuimen Kosovon itsenäisyysjulistuksesta antaman lausunnon mukainen.

yhdenmukaistamismekanismia voitaisiin lujittaa, sopimuksen pysyvän sihteeristön asemaa olisi vahvistettava. Muutoksilla olisi myös parannettava sopimuksen roolia välineenä, jolla tuetaan Euroopan laajuisen liikenneverkon (TEN-T) alustavaa laajentamista kaakkoiseurooppalaisiin osapuoliin, muun muassa ottamalla huomioon TEN-T-lainsäädäntökehyksessä tapahtunut politiikan kehitys. Lisäksi sopimuksen liitettä I olisi tarkistettava erityisesti sisällyttämällä siihen ennen sopimuksen allekirjoittamista vahvistettu EU:n säännöstö ja ottamalla huomioon liitteessä I mainituilla liikenteen tai siihen liittyvillä aloilla tapahtunut politiikan kehitys. Muutoksilla olisi myös pyrittävä parantamaan tiettyjä sopimuksen täytäntöönpanossa havaittuja toiminnallisia näkökohtia ja tarkentamaan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön soveltamista koskevia sääntöjä sopimuksen piiriin kuuluvissa asioissa.

Muutoksilla olisi lisäksi mahdollistettava Ukrainan ja Moldovan tasavallan täysjäsenyys sopimuksessa. Jotta varmistettaisiin niiden täysivaltainen liittyminen sopimukseen, komission olisi myös neuvoteltava sopimuksen 40 artiklassa tarkoitettuja siirtymäjärjestelyjä koskevista liitteistä, joita sovelletaan molempiin maihin niiden liittymisen jälkeen. Lisäksi komission olisi voitava vastata sopimuksen sisältöä koskeviin vaatimuksiin, joita Ukraina ja Moldovan tasavalta saattavat esittää.

Ottaen huomioon Georgian demokraattinen taantuminen – mukaan lukien ulkomaisen vaikutusvallan avoimuutta koskevan lain säätäminen, joka vaarantaa Georgian EU-jäsenyysnäkymät ja on johtanut siihen, että liittymisprosessi on käytännössä pysähtynyt – päätöstä konkreettisista toimista Georgian täysjäsenyyden mahdollistamiseksi olisi lykättävä. Tämä lykkäys vastaa Eurooppa-neuvostossa 27. kesäkuuta 2024[3], 17. lokakuuta 2024[4] ja 19. joulukuuta 2024[5] käytyjä keskusteluja sekä komission laajentumiskertomuksen päätelmiä.

- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Suosituksen tavoitteet vastaavat ja täydentävät EU:n laajempia pyrkimyksiä tukea uudistuksia kaakkoiseurooppalaisten osapuolten, Ukrainan ja Moldovan tasavallan liikennealalla osana niiden liittymisprosessia. Liikenneyhteisösopimuksen voimaantulon jälkeen Eurooppa-neuvosto on useaan otteeseen vahvistanut, että kaakkoiseurooppalaisten osapuolten tulevaisuus on EU:ssa. Eurooppa-neuvoston jäsenet hyväksyivät maaliskuussa 2020 yleisten asioiden neuvoston päätöksen[6] aloittaa liittymisneuvottelut Pohjois-Makedonian tasavallan ja Albanian tasavallan kanssa. Maaliskuussa 2024 Eurooppa-neuvosto päätti[7] aloittaa liittymisneuvottelut Bosnia ja Hertsegovinan kanssa. Kosovo jätti EU-jäsenyyshakemuksensa joulukuussa 2022.

Eurooppa-neuvosto päätti 14. ja 15. joulukuuta 2023 aloittaa liittymisneuvottelut Ukrainan ja Moldovan tasavallan kanssa[8]. Neuvottelut näiden kahden maan kanssa käynnistettiin virallisesti kahdessa hallitustenvälisessä konferenssissa Luxemburgissa 25. kesäkuuta 2024.

Lisäksi tavoite tukea edelleen liikenneverkkojen yhdentämistä on Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1679[9] mukainen. Asetuksessa säädetään muun muassa erityisistä eurooppalaisista liikennekäytävistä, joilla pyritään vahvistamaan entisestään

3 https://www.consilium.europa.eu/media/imyf55r2/euco-conclusions-27062024-fi.pdf.
4 https://www.consilium.europa.eu/media/oi4hjgid/20241017-euco-conclusions-fi.pdf.
5 https://www.consilium.europa.eu/media/zcmnz4cm/euco-conclusions-19122024-fi.pdf.
6 https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7002-2020-INIT/fi/pdf.
7 https://www.consilium.europa.eu/media/70893/euco-conclusions-2122032024-fi.pdf.
8 https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-20-2023-INIT/fi/pdf.
9 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1679, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2024, unionin suuntaviivoista Euroopan laajuisen liikenneverkon kehittämiseksi, asetusten (EU) 2021/1153 ja (EU) N:o 913/2010 muuttamisesta sekä asetuksen (EU) N:o 1315/2013 kumoamisesta (EUVL L, 2024/1679, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1679/oj).

jäsenvaltioiden ja kaakkoiseurooppalaisten osapuolten, Ukrainan ja Moldovan tasavallan välisiä yhteyksiä.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Suositus on yhdenmukainen EU:n muiden politiikkojen kanssa, erityisesti laajentumisen ja naapuruuspolitiikan aloilla. Euroopan komissio hyväksyi 8. marraskuuta 2023 Länsi-Balkanin uuden kasvusuunnitelman[10], jonka tavoitteena on tuoda osa EU-jäsenyyden eduista alueelle jo ennen liittymistä, vauhdittaa talouskasvua ja nopeuttaa kipeästi kaivattua sosioekonomista lähentymistä. Pyrkimyksenä on auttaa kumppaneita vauhdittamaan uudistuksia ja investointeja, jotta laajentumisprosessia ja kumppanien talouksien kasvua voidaan nopeuttaa merkittävästi.

Vastaavasti komissio hyväksyi 15. huhtikuuta 2024 Ukraina-suunnitelman[11], jolla autetaan Ukrainaa elpymis-, jälleenrakentamis- ja nykyaikaistamisprosessissa ja tuetaan erityisesti maan uudistuspyrkimyksiä sen tiellä kohti EU:n jäsenyyttä. Lisäksi komissio antoi 10. lokakuuta 2024 tiedonannon Moldovan kasvusuunnitelmasta[12], jolla pyritään vahvistamaan Moldovan taloutta ja tukemaan maan etenemistä kohti unionin jäsenyyttä nopeuttamalla uudistuksia ja antamalla rahoitustukea.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

- **Oikeusperusta**

Liikenneyhteisösopimuksen tavoitteena on liikenneyhteisön luominen tie-, raide-, sisävesi- ja meriliikenteelle sekä liikenneverkon kehittäminen Euroopan unionin ja kaakkoiseurooppalaisten osapuolten välillä. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 91 artiklassa säädetään, että yhteiseen liikennepolitiikkaan kuuluvat rautatie-, maantie- ja sisävesiliikennettä koskevat toimet hyväksytään tavanomaisessa lainsäätämisjärjestyksessä. SEUT-sopimuksen 100 artiklan 2 kohdassa säädetään, että myös meriliikennettä koskevat aiheelliset säännökset hyväksytään tavanomaisessa lainsäätämisjärjestyksessä. Sopimuksesta käytävien neuvottelujen aloittamista ja neuvottelijalle annettavia ohjeita koskevan suunnitellun päätöksen aineellinen oikeusperusta on näin ollen SEUT-sopimuksen 91 artikla ja 100 artiklan 2 kohta.

SEUT-sopimuksen 218 artiklassa vahvistetaan menettely sopimusten neuvottelemiseksi ja tekemiseksi EU:n ja kolmansien maiden tai kansainvälisten järjestöjen välillä. Mainitun artiklan 3 kohdan mukaan komissio esittää suosituksia neuvostolle, joka tekee päätöksen, jolla annetaan lupa aloittaa neuvottelut ja jossa nimetään suunnitellun sopimuksen alan mukaan unionin neuvottelija tai neuvotteluryhmän johtaja. Lisäksi 218 artiklan 4 kohdan mukaan neuvosto voi antaa neuvottelijalle ohjeita ja nimetä erityiskomitean, jota on kuultava neuvottelujen aikana. Sopimuksesta käytävien neuvottelujen aloittamista ja neuvottelijalle annettavia ohjeita koskevan suunnitellun päätöksen menettelyllinen oikeusperusta on näin ollen SEUT-sopimuksen 218 artiklan 3 ja 4 kohta.

- **Unionin toimivalta**

SEUT-sopimuksen 216 artiklan 1 kohdassa määrätään seuraavaa:

---

10 https://enlargement.ec.europa.eu/enlargement-policy/growth-plan-western-balkans_en?prefLang=fi&etrans=fi.

11 https://enlargement.ec.europa.eu/proposal-council-implementing-decision-approval-assessment-ukraine-plan_en?prefLang=fi.

12 https://enlargement.ec.europa.eu/growth-plan-moldova-commission-proposal_en?prefLang=fi.

”Unioni voi tehdä sopimuksen yhden tai useamman kolmannen valtion tai kansainvälisen järjestön kanssa, kun perussopimuksissa on asiaa koskeva määräys taikka kun sopimuksen tekeminen on välttämätöntä jonkin unionin politiikalle perussopimuksissa vahvistetun tavoitteen saavuttamiseksi tai sopimuksen tekemisestä säädetään oikeudellisesti sitovassa unionin säädöksessä tai sopimuksen tekeminen voi vaikuttaa yhteisiin sääntöihin tai muuttaa niiden ulottuvuutta.”

Euroopan unioni on tehnyt liikenneyhteisösopimuksen neuvoston päätöksellä (EU) 2019/392[13]. Koska kyseessä on EU:n ja kaakkoiseurooppalaisten osapuolten välinen sopimus, sopimuksen muuttamisesta olisi neuvoteltava unionin tasolla.

Liikenneyhteisö perustuu kaakkoiseurooppalaisten osapuolten liikennemarkkinoiden asteittaiseen yhdentämiseen EU:n liikennemarkkinoihin muun muassa teknisten standardien, yhteentoimivuuden, turvallisuuden, turvatoimien, liikenteen hallinnan, sosiaalipolitiikan, julkisten hankintojen ja ympäristöpolitiikan alojen asiaa koskevan säännöstön pohjalta kaikkien liikennemuotojen paitsi lentoliikenteen osalta.

Ehdotus koskee neuvottelujen aloittamista liikenneyhteisösopimuksen muuttamiseksi seuraavien pyrkimysten saavuttamiseksi: i) tuetaan ja vahvistetaan kaakkoiseurooppalaisten osapuolten lainsäädännön yhdenmukaistamista, ii) vahvistetaan sopimuksen pysyvän sihteeristön asemaa, iii) tarkistetaan sopimuksen liitettä I erityisesti sisällyttämällä siihen ennen sopimuksen allekirjoittamista vahvistettu EU:n säännöstö ja ottamalla huomioon kyseisen liitteen kattamilla liikenteen tai siihen liittyvillä aloilla tapahtunut politiikan kehitys, iv) parannetaan tiettyjä toiminnallisia näkökohtia, v) tarkennetaan sopimuksen 19 artiklan mukaisia unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön perustuvia sopimuksen tulkintaa koskevia sääntöjä siten, että ne kattavat myös sopimuksen allekirjoittamispäivän jälkeen annetun oikeuskäytännön, ja vi) mahdollistetaan Ukrainan ja Moldovan tasavallan täysjäsenyys muun muassa neuvottelemalla kunkin maan siirtymäjärjestelyjä koskevista liitteistä. Näin ollen ehdotus ei vaikuta sopimuksen aineelliseen soveltamisalaan, se on johdonmukainen sopimuksella tavoiteltujen politiikkatavoitteiden kanssa, eikä se vaikuta EU:n toimivaltaan sopimuksen suhteen.

EU:lla on näin ollen yksinomainen toimivalta tehdä kansainvälinen sopimus, jolla muutetaan liikenneyhteisösopimusta sekä siirtymäjärjestelyjä koskevia liitteitä, joita sovelletaan Ukrainan ja Moldovan tasavallan mahdollisen liittymisen yhteydessä.

- **Suhteellisuusperiaate**

Neuvoteltavat muutokset eivät muuta liikenneyhteisösopimuksen aineellista soveltamisalaa, ja ne rajoittuvat toimenpiteisiin, joita tarvitaan sopimuksen tehokkaamman täytäntöönpanon varmistamiseksi ja Ukrainan ja Moldovan tasavallan täysjäsenyyden mahdollistamiseksi.

Suunniteltu sopimus on tehokkain väline EU:n, kaakkoiseurooppalaisten osapuolten, Ukrainan ja Moldovan tasavallan välisten liikennesuhteiden parantamiseksi. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklan 4 kohdan mukaisesti suosituksessa ei ylitetä sitä, mikä on asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi tarpeen.

[13] Neuvoston päätös (EU) 2019/392, annettu 4 päivänä maaliskuuta 2019, liikenneyhteisön perustamista koskevan sopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta (EUVL L 71, 13.3.2019, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2019/392/oj).

- **Toimintatavan valinta**

Komission suositus neuvoston päätökseksi luvan antamisesta aloittaa neuvottelut, perustuu SEUT-sopimuksen 218 artiklan 3 kohtaan. Sen mukaan komissio antaa suosituksia neuvostolle, joka tekee päätöksen luvan antamisesta neuvottelujen aloittamiseen.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Voimassa olevan lainsäädännön jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset**

Pysyvä sihteeristö perusti komission pyynnöstä tammikuussa 2024 epävirallisen työryhmän, jonka tehtävänä oli tehdä alustava arvio liikenneyhteisösopimuksen nykyisestä täytäntöönpanosta ja yksilöidä mahdollisia alueita, joilla voitaisiin tehdä sisällöllisiä ja toiminnallisia parannuksia sopimuksen uudelleentarkastelun yhteydessä.

Pysyvän sihteeristön johtama epävirallinen työryhmä koostui komission, jäsenvaltioiden ja kaakkoiseurooppalaisten osapuolten sekä tarkkailijajäsenten edustajista. Sen tehtävänä oli:

- yksilöidä asiaa koskevan EU:n säännöstön perusteella mahdollisia sisällöllisiä muutoksia, jotka todennäköisesti edistäisivät liikenneyhteisösopimuksen tavoitetta tiivistää kaakkoiseurooppalaisten osapuolten liikennemarkkinoiden yhdentämistä;
- tutkia mahdollista tarvetta parantaa tukea Euroopan laajuisen liikenneverkon (TEN-T) alustavan kehittämisen seurannalle alueella;
- määrittää uusia toimintalinjoja/tehtäviä EU:n ja kaakkoiseurooppalaisten osapuolten välisissä suhteissa tapahtuneen kehityksen huomioon ottamiseksi; sekä
- yksilöidä mahdollisia toiminnallisia muutoksia, jotka todennäköisesti parantaisivat sopimuksen asianmukaista toimintaa ja täytäntöönpanoa.

Tarkastelu on saatu päätökseen, ja pysyvä sihteeristö on laatinut loppuraportin, jossa esitetään yhteenveto tehdystä työstä ja sen keskeisistä päätelmistä sekä tärkeimmät osa-alueet, joita voitaisiin käsitellä uudelleentarkastelun yhteydessä.

Epävirallisen työryhmän työn yhteydessä Kosovo on pyytänyt liikenneyhteisösopimuksessa maasta nykyisin käytetyn nimen (Kosovo*) muuttamista ”Kosovon tasavallaksi”. Kosovo haluaisi myös muuttaa tapaa, jolla sen rajat esitetään sopimuksen liitteessä I olevissa alustavissa TEN-T-kartoissa. Pohjois-Makedonian tasavalta on korostanut tarvetta tarkastella uudelleen sopimukseen liitettyjä kahdenvälisiä pöytäkirjoja ja mukauttaa ne sisämaaosapuolten erityistilanteeseen erityisesti meriliikennettä koskevien määräysten osalta. Montenegro totesi, että jotkin sopimuksen liitteessä I luetellut säädökset olisi saatettava ajan tasalle.

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Komission yksiköt kävivät vuoden 2023 aikana useita kahdenvälisiä keskusteluja kaakkoiseurooppalaisten osapuolten kanssa tarkkailijajäsenten Ukrainan ja Moldovan tasavallan tiiviimmästä osallistumisesta liikenneyhteisösopimuksen toimintaan.[14]

[14] Näissä kahdenvälisissä keskusteluissa käsiteltiin myös Georgian mahdollista tiiviimpää osallistumista liikenneyhteisön tarkkailijajäsenenä.

Yleisesti ottaen aloitetta Ukrainan ja Moldovan tasavallan ottamisesta tiiviimmin mukaan sopimuksen toimintaan täysjäsenyyttä silmällä pitäen tuetaan voimakkaasti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta osapuolten hallitusten virallisia kantoja. Yksi merkittävä varauma kuitenkin esitettiin tietyn Länsi-Balkanin kumppanin (Kosovo) ja tarkkailijajäsenten kahdenvälisistä suhteista.

Albania ei ole tuonut esiin mitään erityisiä kysymyksiä tarkkailijajäsenten tiiviimmästä osallistumisesta sopimuksen toimintaan, ja se on todennut tukevansa sopimuksen laajentamista Ukrainaan ja Moldovan tasavaltaan.

Bosnia ja Hertsegovina on ilmaissut tukensa sopimuksen laajentamiselle Ukrainaan ja Moldovan tasavaltaan.

Kosovo on korostanut, että sillä ei ole merkittäviä ongelmia tarkkailijajäsenten täysjäsenyyden suhteen, mutta se on tuonut esiin tiettyjä huolenaiheita, kuten sen, että Ukraina ja Moldovan tasavalta eivät tunnusta Kosovon itsenäisyysjulistusta.

Montenegro ei ole tuonut esiin mitään kysymyksiä tarkkailijajäsenten tiiviimmästä osallistumisesta sopimuksen toimintaan, ja se on ilmaissut tukensa tarkkailijajäsenten liittymiseksi sopimuksen täysjäseniksi.

Pohjois-Makedonia ei ole tuonut esiin kysymyksiä tarkkailijajäsenten tiiviimmästä osallistumisesta sopimuksen toimintaan, ja se on todennut tukevansa Ukrainan ja Moldovan tasavallan liittymistä sopimukseen.

Serbia ei ole tuonut esiin kysymyksiä Ukrainan ja Moldovan tasavallan tiiviimmästä osallistumisesta sopimuksen toimintaan. Se on kuitenkin huomauttanut, että Serbian hallituksella ei ole tällä hetkellä virallista kantaa tarkkailijajäsenten liittymisestä sopimuksen täysjäseniksi. Virallinen kanta määriteltäisiin vasta, kun EU aloittaa virallisemmat menettelyt Ukrainan ja Moldovan tasavallan mahdollisen liittymisen osalta.

Vuonna 2023 käydyissä kahdenvälisissä keskusteluissa komission yksiköt esittelivät Ukrainalle ja Moldovan tasavallalle kaakkoiseurooppalaisten osapuolten alustavat kannat tarkkailijajäsenten täysjäsenyyden mahdollisuudesta. Komission yksiköt kertoivat myös mahdollisista rahoitusvaikutuksista (eli rahoitusosuuksista sopimuksen talousarviossa). Ukraina ja Moldovan tasavalta ilmaisivat näissä keskusteluissa voimakkaan kiinnostuksensa liittyä sopimuksen täysjäseniksi.

Lisäksi komissio julkaisi kannanottopyynnön, joka oli avoinna 6. marraskuuta ja 4. joulukuuta 2024 välisen ajan. Komissio sai yhden nimettömän kannanoton, jossa ilmaistiin yleinen tuki aloitteelle edistää liikenneverkkojen yhdentämistä naapurustossa. Kannanotossa kuitenkin korostettiin, että yhteistyötä olisi pyrittävä tiivistämään vain niiden kumppanien kanssa, jotka jo tekevät tiivistä yhteistyötä eurooppalaisten kumppanien kanssa.

- **Vaikutustenarviointi**

Suositus ei sido komissiota tässä vaiheessa mihinkään tiettyyn kantaan, koska se sisältää ainoastaan suosituksen luvan antamisesta aloittaa neuvottelut kaakkoiseurooppalaisten osapuolten, Ukrainan ja Moldovan tasavallan kanssa. Neuvotteluissa on kyse kohdennetuista ja luonteeltaan teknisistä muutoksista voimassa olevaan kansainväliseen sopimukseen ja sen ulottamisesta koskemaan Ukrainaa ja Moldovan tasavaltaa. Uudelleentarkastelun päätelmät vahvistetaan kolmansien maiden kanssa käytyjen kansainvälisten neuvottelujen perusteella.

Ehdotettu Ukrainan ja Moldovan tasavallan liittyminen liikenneyhteisösopimukseen perustuu selkeään poliittiseen signaaliin Eurooppa-neuvostolta, joka on myöntänyt näille maille EU:n ehdokasmaan aseman ja aloittanut virallisesti liittymisneuvottelut niiden kanssa. Lisäksi sopimuksen 42 artiklassa edellytetään, että sopimusta on tarkasteltava uudelleen viiden vuoden kuluttua sen voimaantulosta. Komissio antaa suosituksen neuvoston päätökseksi, jolla annetaan lupa aloittaa neuvottelut tätä varten. Näin ollen muodollinen vaikutustenarviointiprosessi ei ole tarpeen.

- **Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Ei sovelleta.

- **Perusoikeudet**

Tässä aloitteessa noudatetaan täysin Euroopan unionin perusoikeuskirjaa.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Vaikka vaikutus EU:n talousarvioon on vähäinen, aloite voisi lisätä unionin vuotuista rahoitusosuutta liikenneyhteisösopimuksessa jopa 34 prosenttia (0,8 miljoonaa euroa) riippuen alueellisten kumppanien rahoitusosuuksien laskemista koskevien neuvottelujen tuloksista. Lisäksi se voisi edellyttää 0,2 miljoonan euron kertaluonteista ennakkoinvestointia.

Liikenneyhteisön talousarvio kattaa sopimuksen 35 artiklan mukaisesti ainoastaan toimintamenot, joita tarvitaan sen elinten toimintaan.

Monivuotisen rahoituskehyksen vaikutukset arvioitujen tarvittavien määrärahojen ja henkilöresurssien osalta on eritelty tähän suositukseen liitetyssä rahoitusselvityksessä.

5. LISÄTIEDOT

- **Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt**

Neuvottelujen on määrä alkaa vuonna 2025.

- **Suositukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

Suosituksen 1 artikla sisältää valtuutuksen käydä unionin puolesta neuvotteluja liikenneyhteisösopimuksen tarkistamista koskevasta kansainvälisestä sopimuksesta.

Suosituksen 2 artiklassa säädetään, että neuvottelut käydään päätöksen liitteenä olevien neuvoston neuvotteluohjeiden mukaisesti.

Suosituksen 3 artiklassa määrätään, että neuvottelut käydään erityiskomiteaa kuullen.

Suosituksen 4 artiklassa säädetään, että päätös on osoitettu komissiolle.

- **Neuvottelijan valinta**

Koska neuvottelut eivät kuulu yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan alaan, komissio on nimettävä neuvottelijaksi SEUT-sopimuksen 218 artiklan 3 kohdan nojalla.

Suositus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

luvan antamisesta aloittaa neuvottelut liikenneyhteisösopimuksen tarkistamisesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 91 artiklan ja 100 artiklan 2 kohdan yhdessä sen 218 artiklan 3 ja 4 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Unioni allekirjoitti liikenneyhteisösopimuksen neuvoston päätöksen (EU) 2017/1937[15] mukaisesti. Sopimus hyväksyttiin unionin puolesta 4 päivänä maaliskuuta 2019 neuvoston päätöksellä (EU) 2019/392[16]. Se tuli voimaan 1 päivänä toukokuuta 2019.

(2) Liikenneyhteisösopimus edistää unionin ja Albanian tasavallan, Bosnia ja Hertsegovinan, Pohjois-Makedonian tasavallan, Kosovon[*], Montenegron ja Serbian tasavallan, jäljempänä ’kaakkoiseurooppalaiset osapuolet’, välisen liikenneverkon kehittämistä maantie-, rautatie-, sisävesi- ja meriliikenteen aloilla, ja se perustuu kaakkoiseurooppalaisten osapuolten liikennemarkkinoiden asteittaiseen yhdentämiseen EU:n liikennemarkkinoihin unionin säännöstön asiaa koskevien säännösten perusteella.

(3) Liikenneyhteisösopimuksen 42 artiklan mukaan sopimusta on tarkasteltava uudelleen, jos jokin sopimuspuoli sitä pyytää, ja joka tapauksessa viiden vuoden kuluttua sen voimaantulosta.

(4) Tammikuussa 2024 perustettiin työryhmä, jonka tehtävänä oli käydä valmistelevia keskusteluja liikenneyhteisösopimuksen uudelleentarkastelusta. Työryhmä koostui komission, jäsenvaltioiden, kaakkoiseurooppalaisten osapuolten ja nykyisten tarkkailijajäsenten edustajista. Työryhmän keskustelut tarpeesta saattaa liikenneyhteisösopimus ajan tasalle on saatu päätökseen.

(5) Liikenneyhteisön ja tarkkailijajäsenten Ukrainan ja Moldovan tasavallan välisen yhteistyön tiivistämisessä on edistytty huomattavasti.

(6) Unionin olisi osallistuttava liikenneyhteisösopimuksen muuttamisesta käytäviin neuvotteluihin,

---

15 Neuvoston päätös (EU) 2017/1937, annettu 11 päivänä heinäkuuta 2017, liikenneyhteisön perustamista koskevan sopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan unionin puolesta ja sen väliaikaisesta soveltamisesta (EUVL L 278, 27.10.2017, s. 1).

16 Neuvoston päätös (EU) 2019/392, annettu 4 päivänä maaliskuuta 2019, liikenneyhteisön perustamista koskevan sopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta (EUVL L 71, 13.3.2019, s. 1).

* Tämä nimitys ei vaikuta asemaa koskeviin kantoihin, ja se on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244 (1999) ja Kansainvälisen tuomioistuimen Kosovon itsenäisyysjulistuksesta antaman lausunnon mukainen.

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Valtuutetaan komissio käymään unionin puolesta neuvotteluja liikenneyhteisön perustamista koskevan sopimuksen, jäljempänä ’liikenneyhteisösopimus’, tarkistamista koskevasta kansainvälisestä sopimuksesta.

2 artikla

Neuvotteluohjeet ovat tämän päätöksen liitteessä.

3 artikla

Neuvottelut käydään [neuvosto lisää erityiskomitean nimen] kuullen.

4 artikla

Tämä päätös on osoitettu komissiolle.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja